

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1881. Andra Kammaren. N:o 8.

Lördagen den 12 Februari.

Kl. 11 f. m.

§ 1.

Justerades protokollet för den 5 innevarande månad.

§ 2.

Anställdes, enligt derom förut fattadt beslut, val af 24 valmän för att utse Riksdagens Justitieombudsman och hans efterträdare, äfvensom af sex suppleanter för desse valmän; och befunnos, efter valförrättningarnes slut, hafva blifvit utsedde till

Valmä n:

Herr *G. F. Asker,*
" *Chr. Assarsson,*
" *C. A. Bokström,*
" *Lars Börjesson,*
" *A. F. O. Cederberg,*
" *C. Ekman,*
" *O. Ekman,*
" *Gustaf Eriksson,*
" *Th. Flensburg,*
" *J. Jonasson i Rasselbygd,*
" *J. Jonsson i Fröstorp,*
" *E. P. Jonsson,*
" *J. Jönsson i Axtorp,*
" *L. O. Larsson,*
" *S. Ljunggren,*
" *J. Lovén,*
" *Jan Magnusson,*
" *N. Nilsson i Espinge,*
" *Friherre J. Nordenfalk,*
" *O. G. Nordenskjöld,*

Herr *Olaus Olofsson*,
 „ *A. Persson* i Mörarp,
 „ *C. F. Toll* och
 „ *A. W. Westerdal*,

hvardera med 135 röster; samt till

Suppleanter:

Herr *W. T. Lundgren*,
 „ *G. Sälling*,
 „ *F. G. Sandvall*,
 „ *K. H. Berlin*,
 „ *C. A. Andersson* och
 „ *G. A. Ekdahl*,

hvardera med 111 röster.

Den här ofvan angifna ordning mellan suppleanterne bestämdes genom lottning.

§ 3.

Herr Talmannen tillkännagaf, att Herr *S. L. Sjöblom*, enligt derom nu gjord anmälan, af opasslighet förhindrats att denna dag deltaga i Kammarens förhandlingar.

§ 4.

Föredrogos och hänvisades till Stats-Utskottet Kongl. Maj:ts i Kammarens senaste sammanträde aflemnade nädiga propositioner till Riksdagen, nemligen:

1:o) i fråga om rättighet för Karlskrona—Vexjö jernvägsaktiebolag att på en gång återbetala hela återstoden af det till bolagets jernvägsanläggning erhållna statslån;

2:o) angående ytterligare räntefrihet å ett staden Strömstad beviljad lån;

3:o) angående upplåtelse till Malmö stad af ett landsstatsembetshuset derstädes såsom gårdsjord anslaget jordområde;

4:o) angående afsöndring af jord från indragna militiebostället Styrestad N:o 1 i Östergötlands län samt Alnarps kungsgård och indragna militiebostället Husie N:is 3 och 4 i Malmöhus län; samt

5:o) angående efterskänkande af kronans rätt till danaarf efter hustru Anna Olsdotter i Hjulåsen.

§ 5.

Efter föredragning af Herr *J. G. Granlunds* på bordet hvilande motion, N:o 164, om skrifvelse till Kongl. Maj:t angående revision af gällande expeditionstaxa, begärdes ordet af

Herr Ola Andersson i Burlöf, som anförde: Jag har just nu sett på Herr Granlunds motion och funnit mig föränlåten att om den-

samma yttra ett par ord. Motionären föreslog sistlidet är jemväl en ändring i nu gällande expeditionstaxa, gående ut på endast en förändring vid lösen af gravationsbevis i stad. Han har nu föreslagit, att Riksdagen skulle hos Kongl. Maj:t begära en revision af *hela* expeditionstaxan, och frågan har derigenom i mera än ett afseende fått en annan och större betydelse. Gränsen är, som hvar och en vet, rätt svår att bestämma mellan Kongl. Maj:ts ekonomiska lagstiftningsrätt och Riksdagens lagstiftnings- och beskattningsrätt. Min mening är ingalunda att rubba maktfördelningen i detta afseende, men jag har den åsigten, att man bör åtminstone söka ställa så till, att de grundvalar, på hvilka vår samhällsförfattning hvilat, bevaras. Och då expeditionslösen icke blott kan utgöra en ersättning till statens embetsmän för verkställt arbete åt den enskilde, utan äfven, om den uppgår till större belopp, kan utgöra en beskattning, så, och då frågan jemväl är en löneruleringsfråga, för så vidt nemligen ersättningen utgör en större godtgörelse än hvad sjelfva arbetet är värdt, så finner jag frågan mycket väl kunna vara af den beskaffenhet, att den icke bör af Kongl. Maj:t ensam afgöras. En sådan uppfattning blef äfven i denna Kammare år 1874 uttalad af då varande civilministern, då nemligen lönerna för häradshöfdingarne skulle regleras. Då det af en talare anmärktes, att Kongl. Maj:t möjligen kunde, så snart detta skett, höja expeditionslösen, svarade nämnde minister, att aldrig skulle någon civilminister kunna tillstyrka eller någon svensk regering ensidigt, utan Riksdagens medverkan, vidtaga någon förändring i expeditionstaxan.

Andra löneruleringar hafva också skett, och naturligtvis har expeditionslösen tagits i betraktande vid bestämmandet af de konstanta lönerna. Nu har Andra Kammaren hittills följt den principen, hvilken äfven jag för min del anser riktig, att till Tillfälligt Utskott hänvisa endast frågor rörande den ekonomiska lagstiftningen, och att sålunda taga hänsyn endast till frågans natur och ej till den form. motionären gifvit motionen. Innan nuvarande representationsskick tillkom, behandlades enligt grundlagen dylika frågor som denna af allmänna Besvärs- och Ekonomiutskottet; och detta utskott ersattes i sin ordning af de Tillfälliga Utskotten. Genom att nu remittera en fråga af hela den omfattning, som den förevarande, till Tillfälligt Utskott, har Kammaren på sätt och vis, i enlighet med den princip, som hittills gjort sig gällande, erkänt frågan vara af sådan beskaffenhet, att den bör af Kongl. Maj:t ensam afgöras. Det är icke min afsigt att yrka afslag å motionen, eller vägra dess remitterande, hvilket vore att undertrycka densamma, men jag kan icke låta remissen passera utan att inlägga ett ord som protest mot denna åsigt, på det remissen icke må återopas som ett prejudikat i framtiden. Motionären har sagt, att han icke afser någon sänkning i tjenstemännens löner, emedan de redan vore så svagt aflönade, då han begär en revision af expeditionstaxan; men deraf följer att om meningen är, att någon annan ändring skall åvägabringas än förändring från skilling till öre, så torde det blifva en förhöjning i lönerna, och det är en

fråga, som är af den beskaffenhet, att jag tror Riksdagen bör hafva sitt ord med i laget.

Om motionen skall leda till något resultat, hvarom jag ej nu yttrar mig, vill jag uttala den förhoppning, att Utskottet måtte åstadkomma någon formulering i sådant syfte, att icke Kongl. Maj:t ensam skall vidtaga den ifrågasatta revisionen, utan att Riksdagen äfven blifver deröfver hörd.

Afser motionären ingenting annat än att åstadkomma förändring i expeditionslösen för städerna, så synes mig detta möjligen kunna uppgöras mellan städerna sjelfva och borgmästaren eller den, som har att uppbära denna expeditionslösen.

Herr Granlund: Jag har i min motion icke föreslagit vare sig sänkning eller höjning af nuvarande expeditionslösen, utan endast tagit mig friheten påpeka några mera eller mindre framstående oegentligheter i nu gällande expeditionstaxa. Det är nemligen tydligt och klart, att i en författning sådan som denna, utgifven redan år 1855, så många olika förhållanden nu gifvit anledning till förändringar, att det är största skäl, att en revision af författningen snart må ega rum.

Ej heller har jag i min motion sagt, såsom den ärade talaren nämnde, att våra tjenstemän äro svagt aflönade, utan endast att jag icke med min motion afser minskning i expeditionslösen för de svagt aflönade och för extra ordinarier med flere, som nu i mer och mindre mån hafva sina inkomster af expeditionslösen.

Då emellertid den värde talaren icke, såsom jag förmodar, yrkade, att min motion skulle remitteras till Ständigt Utskott, hvilket naturligtvis hade varit detsamma som att undertrycka motionen, har jag icke vidare att tillägga, än en anhållan, att motionen måtte, på sätt föreslagits, remitteras till Kammarens Tillfälliga Utskott N:o 2.

Herr Hedin: För den händelse, att ifrågavarande motions remitterande till ett Tillfälligt Utskott skulle kunna anses innebära ett medgifvande, att motionens innehåll helt och hållet fölle under Kongl. Maj:ts ekonomiska lagstiftningsmakt, skulle jag för min del vara något betänksam att medverka till ett sådant prejudikat. Jag öfverensstämmer nemligen i uppfattning af frågan till största delen med den förste ärade talaren. Emellertid förutsätter jag, att det näppeligen kan komma i fråga annat än, att Kongl. Maj:t, derest en skrifvelse komme att från Riksdagen afgå med anhållan om en revision af ifrågavarande författning, skulle framlägga förslaget härom till Riksdagens pröfning. I alla händelser synes mig likväl bäst, på det att icke det Tillfälliga Utskott, som får frågan till behandling, må stanna i tvekan om Utskottet eger rätt att göra ett sådant tillägg som det, att Riksdagen hos Kongl. Maj:t anhåller att, innan den nya författningen utfärdas, den måtte blifva framlagd för Riksdagen, att motionären behagade i sådant syfte ändra motionen, att en skrifvelse måtte aflätas med hemställan om revision af expeditionstaxan, men derjemte med anhållan, att Kongl. Maj:t, när en sådan författning blifvit utarbetad, ville framlägga den till Riksdagens pröfning. Jag

vet icke, huruvida för sådant ändamål, om motionären nu icke är beredd att på stående fot med Kammarens bifall göra ett sådant tillägg, ej till äfventyrs ännu en bordläggning af ärendet kunde få ega rum.

Herr Granlund: Jag är visserligen icke nu beredd att göra något tillägg till motionen, men då densamma kommer att remitteras till ett Tillfälligt Utskott, hvars ärade ordförande är en af våra mest framstående jurister, kan jag icke tro annat än, att det Tillfälliga Utskottet kommer att, efter pröfning af motionen, framlägga ett förslag mera antagligt eller bättre formuleradt än det i motionen framställda; jag förnyar därför min anhållan om motionens remitterande till Tillfälliga Utskottet N:o 2.

Sedan öfverläggningen härmed förklarats slutad, beslöt Kammarerna hänvisa den ifrågavarande motionen till sitt Tillfälliga Utskott N:o 2.

§ 6.

Till bordläggning anmäldes:

Lag-Utskottets Utlåtande N:o 2, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition om antagande af en författning angående offentlighet vid underdomstolarne; och

Andra Kammarens Första Tillfälliga Utskotts Utlåtande N:o 1 (i samlingen N:o 2), angående förslag om ändring af 1 § i Folkskolestadgan.

§ 7.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

Herr	<i>O. G. Nordenskjöld</i>	under 8 dagar från och med den 14 Febr.
„	<i>E. G. Boström</i>	„ 4 „ „ „ 14 „
„	<i>P. G. Sandberg</i>	„ 8 „ „ „ 14 „
„	<i>F. G. Sandvall</i>	„ 14 „ „ „ 14 „
„	<i>N. J. Boström</i>	„ 12 „ „ „ 19 „
och	<i>A. P. Lind</i>	„ 14 „ „ „ 23 „

§ 8.

Justerades protokollsutdrag; hvarefter Kammarens ledamöter åtskildes kl. $\frac{3}{4}$ 12 på dagen.

In fidem

H. A. Kolmodin.